

Játszószínházi lámpás



Visszatekinteni elmúlt eseményekre, összefoglalni élményeinket mindig fontos és örömteli feladat. A mögöttünk hagyott 9 hónap pedig a Játszószínház életében olyan gazdag volt, hogy szinte összefoglalhatatlan! Annyi minden történt!

– Az alig típegőknek szóló *Babusgató* játékunk nagyon kedvelt lett a picinyek és szüleik körében.

– A *Mátyás, a furfangos* című, ovis bérletes előadásunkon sok-sok Mátyás királyt választhattunk, hiszen mindig telis volt a termünk apró nézőkkel.

– A *Hegedűs Ember története* című dramatikus, táncos játéunk tényleg mindenkit vidámságra fakasztott, aki részese volt a foglalkozásoknak.

– A *Csudakard története* című mesénk egyszemélyes mesemondója és az apró bábok játéka mély figyelmet váltott ki életkortól függetlenül mindenkiből.

– A kéthavonta mesét váltó **kézműves-bábkészítő** alkalmakon nem akartak hazamenni az ügyes kezű alkotók, mondván: „Hadd készítsék még egy malackát, kiskakast, királykisasszonykát...”

– A **táncházi foglalkozásainkra** olyan sokan jelentkeznének be, hogy kevésnek bizonyul a meghirdetett hétfői két-két alkalom.

– **Rítusjátékaink** ünnepet varázsló alkalmi szintén már a meghirdetés napján megtelnek játszani szerető közönséggel.

Ami jó, nagyon jó a Játszószínházban, hogy 1 hónapos kortól felfelé nincs határ, mindenki jöhet hozzánk játszani, aki szeretne!

De valójában azokat az édesanyákat is várjuk, akik még pocakjukban növelik magzatukat! S miért? Mert az ember további életét az első „lakhelyén” ért élmények is alapvetően befolyásolják, egész idős koráig. Már az anyaméhben részt veszünk környezetünk életében. Sőt! Tudósok bebizonyították, hogy az emberi magzat érzékei a következő sorrendben fejlődnek ki: először az egyensúly és a mozgásérzék, majd a tapintás, a szaglás és az ízlelés, végül a hallás és a látás. A magzat már a 27. héttől reagál a zajokra, de a 34. és 39. hét között



fejleszhető a hallása. Azt is elárulom, hogy az anya hangja van rá a legnagyobb hatással. Hogyan? Az anya hangja a csontokon, főként a gerincoszlopon és a medencén keresztül erőteljesen hangzik fel közvetlenül az utód belső fülében. Az anyai medencecsontok egyfajta erősítőként működnek, és a női hang frekvenciáján, 2500 és 3000 hertz közötti tartományban rezegni kezdenek.

Ugye milyen fantasztikus? Tehát ezért kell énekeljünk, mesét mondjunk, táncoljunk a kismamákkal is!

Igen, minden korban jó játszani!

E.H.Eriksontól, a neves fejlődépszichológustól tanulhattuk meg az *ősbizalom* meghatározást. Ő ezt a fogalmat használja a *bizalmatlansággal* szemben. Azt mondja, hogy a gyermek-anya kapcsolat ősbizalmon alapul. Vele egyetértve valljuk mi is, hogy az ember-gyerek mások iránti bizalma az élet első éveiben alakul ki. Ahogy gondozzák, ahogy játszanak vele, ahogy megérzi a türelmet, a melegséget, a „világok közötti utazás” örömet, ahogy megérti a játékba hívás őszinte gesztusait, ennek nyugalmat és izgalmát, az mind meghatározza énjének rétegeit. S ehhez kell a játék! Mert *„a játésság egyetemes, és hozzátartozik az egészséghez, a játésság támogatja a növekedést, a társas kapcsolatokhoz vezet, a kommunikáció egyik formája”*.

D.W. Winnicott gondolatai ezek, aki szerint a játésság a „ *kreatív létezés*”. A játék helyét, az „*alkotó cselekvés*” helyét egy „*barmaid mező*”-nek, „*köztes tér*”-nek nevezi, mely az „*egyedi személynek (csecsemő, gyermek, serdülő, felnőtt) az érvényes környezetéből szerzett tapasztalatainak terméke*.” Mi az első és második tér? „*E két hely az egyéni belül és kívül*” található. Az egyik a külső, „*másokkal megsz-*

tott realitás világa”, a másik a belső vagy „*misztikus élmény*”, a „*pszichés realitás*” helye.

Hankiss Elemér szerint „*minden játék azzal kezdődik, hogy elhatárolja magát az adott világtól. Mágikus kört von maga körül*”, és „*körülfog minket a maga védősármáival*”.

J. Huizinga viszont tovább fokozza a „*mindennapi világ*” és a játék „*megszentelt terének*” elkülönülését. Minden játéktér (aréna, színpad, mozivászon, kártyaasztal, stb.) „*tiltott tér, elszigetelt, körülkerített, megszentelt, amelyeken belül sajátos szabályok érvényesülnek, abszolút és különleges rend uralkodik*”.

A játék természetes jelenség, megint Winnicott-ot idézve: egy „*visszavonultsághelyi állapot*”. A gyermek, de a felnőtt is játéka által olyan világban lakozik, amelyet „*sem elbagyni nem képes könnyen, sem a betolakodást abba nem látja szívesen*”.

A Játékszínházban feladatunknak tekintjük szelídíteni a világot, E.H.Erikson szavaival élve, „*elfogulatlanul azonosulni tárgyakkal, személyekkel, könnyedén elszakadni a realitástól*”. A játék szembe száll a nehézségi erővel, a tér kitágítására törekszik, dacol az idővel, és az időtlenség jellemzi. Mottónk is lehetne szintén Erikson gondolata: „*Csak a játékban érzéket az ember egynek önmagát tulajdon énjével*”.

E gondolatkört Eugen Fink általam nagyon szeretett gondolataival zárom: „*Amikor játszunk, különös történet és boldogságot élünk át, a teremtés élményét: bármivé válhatunk, a lehetőségek végtelen sora áll előttünk nyitva, a szabad és korlátlan lehetőségek illúziója bat át minket*”.

Természetesség, elfogulatlanság, feloldódás, bizalom, hit hordozója kell legyen a jó játék! Ezekre szeretnénk törekedni játszószínházi foglalkozásainkon!

S most lássuk, mit ajánlunk szeptembertől!

A kézműves alkalmak újabb 5 mesét és a hozzájuk tartozó bábokat nyújtják számotokra. Szeptember és október havában vendégei lehetnek egy embernek és feleségének, akik nem biztos, hogy meg tudnak Benneteket kínálni vendégváró falatokkal, olyan szegények. De egy szép napon csoda történik! Kívánhatnak valamit! Hogy mi legyen az? Melyikük kívánsága teljesülhet? Ó, mennyi kérdés kavarog a fejükben! A mese címe: *A három kívánság*

Novemberben egy csodás, furcsa mesében találkozhattok egy fiatal királyfival. Ez a királyfi nem akar meghalni, örökké szeretne élni – ettől furcsa ez a mese.

A Halhatatlanság, a Halál és a Fiú küzdelme biztos sokatok számára izgalmas lehet majd majd Mindszent havában.

A mese címe: *A halhatatlanság országa*

Januárban és februárban mindig a farsangi vígságok, az újév köszöntése határozza meg meseválasztásunkat.

A soknevű királyfi című mesében a főhős meg szeretné tréfálni a szomszéd ország öreg királyát, mert az nem adja neki a lányát feleségül. Olyan neveket talál ki, amiken a történet végén mindenki a hasát fogja a nevetéstől. S megkapja-e a szerelmét? Majd kiderül!

Március és április hónap teljék az erdőzöldítő és mezővirágoztató királykisasszony

kedve szerint! Szépséges, kedves, bájos lénye mindenkinek tetszeni fog. Párt keres magának, vajon akad-e vidéken neki való? A mese címe: *Az erdőzöldítő és mezővirágoztató királykisasszony*

Május és június pedig már a nyári időszak meséjét hozza majd el, *A két bors ökröcske* címmel. A szegény ember és az ő két ökröcskéje még a hegyeket is el tudják mozdtítani, még a pokolba is képesek lemenni, sőt...

De tudjátok mit?

Gyertek el mind az öt játékra, és akkor azt is meglátjátok, milyen saját készítésű bábokkal gazdagíthatjátok az otthoni báb-színházokat!

A táncház-gyermekjátékok alkalmi sok vígságot, táncot, muzsikát ígérnek, mint mindig. Kéthavonta változtatva a tartalmakat „*Elmúlt a nyár, itt az ősz, kampósbot-tal jár a császár*”, „*Túró, rekenyő, ki lesz majd a legelső?*”, „*Ádám, Éva, két szem szilva*”, „*Maskura és vigadozás, kezdődjön a farsangolás!*”, „*Új bold, új király*”, „*Villó, villó, sehyemsátor*” címmel keretbe fogjuk az esztendő multságait, táncos ünnepeit. Így az egész évet muzsikaszóval táncolhatjuk át, lehet belőlünk szólócsászár és kisbíró, vőfély és kicsúfolt szerelmes, betlehemeseket váró házigazda, nősülni vágyó legény és petrezselymet áruló lány, maskurás, kaput nyitó zöldemberke és legkisebb királylány. De ez még mind semmi ahhoz a sokféle szerepjátékhoz képest, amit a magyar népszokásaink ünnepei tartogatnak számotokra!

A **dramatikus játékaink** sorában a rítusjátékokon nem változtatunk, mert az ünnepek nem attól lesznek igazán megélhetőek, hogy újabb és újabb „valamiket” találunk ki, hanem a már jól bevált hagyományok, a szokásaink tiszta megélése adja az örömet.

Játszani szeretnénk továbbra is Nektek és Veletek szeptembertől a *Hamuban sült pogácsa*, a *Csudakard története*, a *Hegedűs Ember története*, a *Mátyás*, a *furfangos* és a *vén kutya* című meséinket.

Az ovis bérlésben az ovisokat pedig a *Hol jártál, báránykám?* című játékunkra várjuk. Erről bővebben a *Rügyfakadás Tündérkertben* című rovatunkban olvashattok.



A *Csudakard története*, a *Hegedűs Ember története* és a *Mátyás*, a *furfangos* című játékainkat úgy alakítottuk, hogy ezekkel el tudunk utazni Hozzátok.

Mivel ezek az előadások kis létszámú (max. 100 fő) közönségnek készültek, nem tornatermek azok a helyszínek, ahol ideális őket játszani. Viszont az óvodai termek, kisebb faluházak, játszótéri parkok alkalmasak arra, hogy bábozzunk, együtt játszunk.

Ugye mondanom sem kell, hogy minden előadásunk, játékunk, foglalkozásunk korhatár nélküli! Dramatikus játékainkat már Három éveseknek is ajánljuk!

Mi lesz még újdonság, más, olyan, ami még nem volt? Mi a Játszószínházban azt gondoljuk, minden nap olyan, ami még nem volt. Tehát a *Babusgatóra*, az *SN-programunkra*, a vasárnapi *családi alkalmakra* ugyanúgy várunk Benneteket, mint eddig, mert mindig attól lesz más az együttlét, ha a Ti játékos kedvetek és a mi játékaink találkoznak.

Az egyik tervünk viszont csak felnőtteknek szól majd! Olyan felnőtteknek, akik gyermekségüket megtartották, szeretnek játszani, sőt, szeretnének jobban játszani, szeretnék Veletek, gyerekekkel átélni a bábozást, a mesemondást, a színházasdit. Szülőkkkel, nevelőkkel szervezünk majd hónapról hónapra egy-egy kora estét, amikor beszélgetve játszhatunk, ahol eszmét cserélhetünk megváltozott világunk meg nem változott játékaikról, ahol vitakozhatunk Rólatok és a bábszínház jövőjéről. Sok minden változott a bábszínházakban, az alkotók sokféle új elképzelést valósítanak meg, új megoldások és új irányzatok vannak jelen, amikről, úgy véljük, beszélgetnünk kell!

Ennek a sorozatnak a részletes programját a szeptemberi számunkban olvashatjátok majd.

Addig is örömteli, szép nyári napokat kívánok minden játszótársam nevében, akikkel nagyon várunk Benneteket szeptembertől is!

Láposi Terka
Asbóth Anikó
Barkó Réka
Magi Krisztina
Sörös Róza
Veres Kata
Csanádi Tibor
Kerekes Zoltán